

Heerlen

Voorstel

gemeenteraad

Vergadering:
gemeenteraad Heerlen

Heerlen,
19 januari 2021

Vergaderdatum:

Onderwerp

Wijzigen Gemeenschappelijke Regeling Stadsregio Parkstad Limburg naar aanleiding van de regionale takendiscussie.

Registratienummer:
BWV-21000936

Agendapunt:

Inleiding/aanleiding

Op 16 november 2018 schreef Minister Schouten een brief aan de Tweede Kamer waarin ze bekend maakte dat voor de Regio Deal Parkstad Limburg het maximum bedrag van 40 miljoen euro gereserveerd was. In de Kamerbrief is opgenomen dat er bij de uitwerking van deze Deal aandacht moet zijn voor versterking van de regionale samenwerking en uitvoeringskracht.

Drie dagen later ontvingen het college van GS en de colleges van B&W van 6 Parkstad-gemeenten een brief van Minister Ollongren over 'versterking van de bestuurskracht van Parkstad Limburg'. Daarin stelt zij dat zij ruimte biedt voor voorstellen vanuit de gemeenten zelf om dit te realiseren en dat daarin geen voorstel past voor bestuurlijke herindeling, maar 'dat de urgentie van versterking van de bestuurskracht, in het bijzonder nu uitwerking van een Regio Deal aan de orde is, betekent dat dit geen vrijblijvend proces kan zijn.'

Vanuit het DB Parkstad is onder leiding van burgemeester Vlecken aan een antwoord gewerkt. Dit antwoord is op 27 januari 2020 naar de Minister gestuurd. Daarin staat te lezen, dat 'de verkenning zich vooral heeft toegespitst op de praktische en realistisch haalbare ontwikkelingen die in gang zijn gezet en waarvoor wij gezamenlijk tekenen. In het bijzonder gaat het hier om drie beleidsterreinen: duurzaamheid & energietransitie, grensoverschrijdende samenwerking en sociaaleconomische structuurversterking.' Bij de uitwerking van de takendiscussie is de 'brief Vlecken' nadrukkelijk als uitgangspunt genomen.

Een en ander heeft geleid tot een actualisatie van de strategische agenda uit 2015 en een hernieuwde blik op de taken en bevoegdheden van de Stadsregio.

Dit heeft uiteindelijk geresulteerd in:

1. een geactualiseerde strategische agenda met een looptijd van 2021-2030
2. een aangepaste gemeenschappelijke regeling met bijbehorende aangepast Blauw Schema (toevoeging kerntaken)
3. een bijbehorende begrotingswijziging.

Wetswijziging

Verder is nog belangrijk om op te merken dat er in 2021/2022 een wetswijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen staat aan te komen. Alle gemeenschappelijke regelingen zullen daarop moeten worden aangepast, dus ook die van Parkstad Limburg. Graag willen we die tijd, waar nodig, gebruiken om in gezamenlijkheid eventuele aanscherpingen of nadere specificering op onderdelen vorm te geven opdat we na het doorlopen hebben van dat traject weer vele jaren vooruit kunnen.

Samenwerking

De afgelopen jaren is in Parkstad een samenwerkingspraktijk gegroeid, die effectief en succesvol is en waar partijen zich prettig bij voelen. Ook bij de Regio Deal hebben we hier dankbaar gebruik van kunnen maken. Basis voor de takendiscussie is dus het voortbouwen op die praktijk en daar waar nodig is aanpassen. Dat geldt voor de drie werkvelden uit de 'brief Vlecken' maar ook voor beleidsterreinen die minder prioriteit op regionaal niveau krijgen.

Nu de grote regionale mobiliteitsdossiers, de Buitenring en de spoorverbinding met Aken, uitgevoerd zijn of worden, is de noodzaak voor een zelfstandige bestuurscommissie Mobiliteit weggefallen. Deze kan worden samengevoegd met de bestuurscommissie Ruimte.

Aanpassingen relatief beperkt

De aanpassingen om de nieuwe werkvelden een plek te geven in de Gr zijn relatief beperkt. Duurzaamheid en energietransitie waren al opgenomen in de oude. Het themaveld GROS wordt aan het DB gekoppeld. Hiervoor is ook geen wezenlijke aanpassing van de Gr nodig. Belangrijk is ook bij dit werkveld, dat wordt gewerkt in het verlengde van de praktijk, die in het kader van de regiodeal is ontwikkeld.

Dat laatste geldt ook voor sociaal economische structuurversterking (verder te noemen SES). Het sociaaleconomische programma is het enige waarvoor de regeling echt moet worden aangepast. Maar ook op dit terrein is het niet de bedoeling om een grote verschuiving in taken en verantwoordelijkheden te realiseren. We gaan vooral door met datgene waar we in het kader van de Regio Deal mee begonnen zijn op Parkstad niveau. De uitwerking van de programmalijnen 'kansrijke start', Gezonde basisschool van de toekomst, de verlengde schooldag en onderwijs-arbeidsmarkt.

In de discussie in het DB van 24 november jl. is bovendien extra aandacht gevraagd voor het werkveld SES. Dit heeft met name te maken met de breedte van het werkveld en het groot aantal bestuurders, dat ermee gemoeid is. Derhalve wordt bij instelling van deze bestuurscommissie nadrukkelijk gekozen voor een 'flexibele' vertegenwoordiging vanuit de gemeenten. Inhoudende dat primair één bestuurders lid is van de Bestuurscommissie SES, maar dat afhankelijk van de agenda/het thema een andere portefeuillehouder kan deelnemen.

'Bod' gemeente Heerlen

Door de geplande intensivering van de genoemde beleidsterreinen vond regionaal een intensieve takendiscussie plaats waarbij ook nadrukkelijk de centrumrol van de gemeente Heerlen onder de loep werd genomen. Binnen deze discussie heeft Heerlen in een vroeg stadium zijn verantwoordelijkheid als centrumgemeente genomen en het 'bod' gedaan om drie programmamanagers in te brengen op de thema's Economie en Toerisme, SES en Grensoverschrijdende Samenwerking. Deze programmamanagers zullen in dienst zijn van

Heerlen maar daadwerkelijk functioneren op regionaal niveau. Dit vanuit het idee dat dat wat goed is voor de regio, goed is voor Heerlen en dat wat goed is voor Heerlen, goed is voor de regio. Op deze manier is Heerlen ook in staat de rol als centrumgemeente krachtig invulling te geven.

Het thema Sociaal Economische structuurversterking wordt op dit moment al zowel ambtelijk als bestuurlijk in de regio en op de schaal van Zuid Limburg 'getrokken' door Heerlen. Het is dan ook onze ambitie om het voorzitterschap van de betreffende bestuurscommissie op ons te nemen.

Extra kosten

Naast deze inbreng van Heerlen is nog een regionale inbreng nodig ter hoogte van jaarlijks € 564.781. Het gaat daarbij onder andere om de financiering van een programmamanager duurzaamheid, juridische en personele ondersteuning, bedrijfsvoeringskosten en een werkbudget ter hoogte van € 200.000.

Per 1 juli 2021 zal de begroting van de Stadsregio conform aangepast worden. Op 21 april a.s. is daartoe een extra DB en AB vergadering gepland. Vervolgens zullen de Raden hierover hun zienswijzen kunnen geven.

Het bedrag van € 564.781 zal geëffectueerd worden volgens de gebruikelijke regionale verdeelsleutel met uitzondering van het feit dat de gemeente Heerlen niet bijdraagt aan de loonkosten voor de programmamanager Duurzaamheid, medewerker finance, jurist en medewerker HR. Dit gezien het feit dat Heerlen al de drie genoemde programmamanagers inbrengt.

Voor Heerlen komt dit neer op een verhoging van de jaarlijkse bijdrage aan de GR Stadsregio Parkstad ter hoogte van € 104.139. In 2021 komt dat neer op een begrotingswijziging van € 52.070. Het voornemen is om de financiering van dit bedrag in 2021 te laten plaatsvinden vanuit de post 'onvoorzien' in de begroting. Vanaf 2022 kan de budgetverhoging dan vervolgens worden opgenomen in de reguliere begroting.

Kader

De Gemeenschappelijke Regeling Stadsregio Parkstad Limburg.

Kernthema:

Bestuurskracht

Bevoegdheid

Raad

Voorstel

1. Toestemming te geven aan het college om de voorgestelde wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling Stadsregio Parkstad Limburg vast te stellen.
2. Kennis te nemen van de strategische agenda Parkstad Limburg 2021-2030.
3. Kennis te nemen van het document 'taken en bevoegdheden van bestuurscommissies', gebaseerd op de tekst van het instellingsbesluit ten behoeve van de bestuurscommissies uit 2014.
4. Kennis te nemen van het gewijzigde 'Blauwe Schema'.
5. Kennis te nemen van het voornemen van het AB van Parkstad Limburg om twee nieuwe bestuurscommissies in te stellen; een bestuurscommissie duurzaamheid en

een bestuurscommissie sociaal economische structuurversterking en hierover uw zienswijze gedurende de periode 16 maart 2021 via het Dagelijks Bestuur aan het Algemeen Bestuur van Parkstad Limburg kenbaar te maken.

6. Kennis te nemen van de voorgenomen begrotingswijziging in het kader van de takendiscussie en hierover uw zienswijze gedurende de periode t/m 16 maart 2021 bij het Dagelijks Bestuur van Parkstad Limburg kenbaar te maken.

Argumenten

1. Om invulling te kunnen geven aan extra taken die uitgevoerd gaan worden op regionale schaal is aanpassing van de Gemeenschappelijke Regeling nodig.

Om de voorgestelde aanpassingen op relatief korte termijn te kunnen realiseren is gekozen voor slechts een marginale aanpassing van de huidige Gr. Hiermee kan de instelling van met name de Bestuurscommissie SES mogelijk worden gemaakt. Voor het instellen van een bestuurscommissie Duurzaamheid en het onderbrengen van het thema GROS biedt de huidige regeling voldoende basis. Om een en ander transparant een plek te geven wordt de gelegenheid benut om deze begrippen aan het Blauwe Schema toe te voegen.

Deze marginale wijziging wordt nu voorgesteld met in gedachte de aanstaande wijziging van de 'Wet gemeenschappelijke regelingen' waarop alle gemeenschappelijke regelingen moeten worden aangepast, dus ook de Gr PL. Dat zal het moment zijn waarop de Gr PL helemaal up to date zal worden gemaakt en eventuele onvolkomenheden, omissies, nadere specificeringen ten gevolge van de voorziene marginale aanpassing kunnen worden gecorrigeerd c.q. aangebracht. Hierbij is ook een consultatie van de gemeenten voorzien.

Verder is het belangrijk om op te merken dat het een regeling van colleges is en blijft. Dat houdt onder andere in dat er géén raadsbevoegdheden kunnen worden overgedragen en dat de reguliere raadsbevoegdheden, zoals het budgetrecht en het vaststellen van kaderstellend beleid, bij de raden blijft. Door de regio kunnen ten aanzien daarvan geen bindende besluiten worden genomen.

2. De basis voor de regionale samenwerking is de gemeenschappelijke agenda: de inhoud moet ons binden.

Bij een update van de samenwerking hoort ook een update van de strategische agenda. In de weken 49 en 50 2020 is deze geactualiseerde agenda voorgelegd aan de bestuurscommissies en de stuurgroep SES. Op 8 december jl. zijn de voorzitters bij elkaar geweest. De strategische agenda is door alle gremia geaccordeerd, hetgeen bevestigd is door het DB van 9 december.

3. Door de wijziging van de GR vindt op zeer beperkte schaal de overdracht van bevoegdheden plaats.

Met de aanpassing van de Gr worden slechts in zeer beperkte mate nieuwe bevoegdheden over gedragen (eigenlijk alleen op het gebied van SES). Hierbij wordt overigens exact hetzelfde pad bewandeld als in 2014; destijds is gekozen voor een pragmatische aanpak en niet voor het benoemen van concrete bevoegdheden per afzonderlijke bestuurscommissie. Deze lijn blijven we volgen. Wel is het nodig dat het betreffende document ten behoeve van de nieuw in te stellen bestuurscommissies door de colleges wordt ondertekend en geretourneerd naar de Stadsregio.

4. Door de wijziging is het belangrijk inzicht te hebben in de (kern) taken van de Stadsregio.

In 2013 zijn de kerntaken in een overzicht opgenomen, het zogenaamde Blauwe Schema. De op hoofdlijnen aangepaste versie van dit schema ligt nu voor en zal in het proces van het up to date maken van de Gr in de loop van 2021-2022 naar aanleiding van de wetswijziging Wgr nog worden verfijnd en waar mogelijk meer worden toegespitst op de Strategische Agenda.

5. De voorgestelde aanpassingen van de GR hebben als resultaat dat twee nieuwe Bestuurscommissies worden ingesteld.

Hiervoor is een specifieke procedure vereist waarbij de mogelijkheid wordt geboden om over dit specifieke onderdeel uw zienswijze kenbaar te maken.

6. In de begrotingswijziging worden de consequenties van de personele wijzigingen, de verandering van de bedrijfsvoeringskosten en de aanpassing van het werkbudget verwerkt.

Dit vormt de financiële basis voor de voorstellen. Na aftrek van het 'Bod Heerlen' blijft een toename van de bedrijfslasten van Stadsregio Parkstad Limburg over van € 564.781 op jaarbasis.

Deze zullen vanaf 2022 volgens de gebruikelijke verdeelsleutel aan de gemeenten worden toegerekend, met uitzondering van het feit dat de gemeente Heerlen niet bijdraagt aan de loonkosten voor de programmamanager Duurzaamheid, medewerker finance, jurist en medewerker HR.

Ook op dit onderdeel wordt de mogelijkheid geboden uw zienswijze kenbaar te maken.

Tegenargumenten en risico's

n.v.t.

Kosten en dekking

n.v.t.

Communicatie

De communicatie over de procedures rondom de wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling en met de verschillende gemeenteraden vindt plaats middels een Webinar op 18 januari 2021.

In de commissies van februari komen de voorstellen aan de orde.

De communicatie 'naar buiten' vindt centraal plaats via de Parkstad organisatie.

Evaluatie

Evaluatie vindt plaats analoog aan de P&C cyclus van de GR.

Planning, procedure en uitvoering

18 januari 2021	Webinar gemeenteraden
20 januari 2021	DB-vergadering
24 februari 2021	DB + AB Jaarplan 2021 zonder verwerking voorgestelde begrotingswijziging
1 februari- 16 maart 2021	Raadsbesluiten: aan colleges toestemming verlenen gewijzigde Gr vast te stellen/afgeven zienswijze op begrotingswijziging PL 2021 en

23 maart - 13 april 2021	afgeven zienswijze t.a.v. instellen van de BC' s Duurzaamheid en SES Collegebesluiten ter vaststelling van de strategische agenda, de gewijzigde Gr, het Blauwe Schema en bevoegdhedenoverdracht. Mag uiteraard ook eerder.
21 april 2021	DB + extra AB vaststellen gewijzigde begroting 2021, gewijzigd jaarplan 2021, instellen BC' s Duurzaamheid en SES en samenvoegen Ruimte en Mobiliteit
30 april 2021	uiterlijke datum bekendmakingen gewijzigde Gr (in Staatscourant) en instellen BC' s Duurzaamheid en SES: inwerkingtreding per 1 mei 2021

Bijlagen

1. Concept gewijzigde GR Parkstad Limburg.
2. Strategische agenda Parkstad 2021-2030.
3. Bevoegdheden overdrachtsdocument nieuwe Bestuurscommissies. Taken en bevoegdheden bestuurscommissies.
4. Blauwe schema
5. Voorstel eerste begrotingswijziging 2021 n.a.v. takendiscussie.
6. Schematisch overzicht van de wijzigingen in de Gemeenschappelijke Regeling.

Burgemeester en wethouders van Heerlen,

de gemeentesecretaris a.i.
L. Schouterden

de burgemeester,
drs. R. Wever

Dit voorstel is digitaal ondertekend en is daarom niet voorzien van handtekeningen.

raadsbesluit

De raad der gemeente Heerlen;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 19 januari 2021
registratienummer BWV-21000936;

gezien het advies van de raadscommissie ;

besluit:

1. Toestemming te geven voor de voorgestelde wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling Stadsregio Parkstad Limburg.
2. Kennis te nemen van de strategische agenda Parkstad Limburg 2021-2030.
3. Kennis te nemen van het document 'taken en bevoegdheden van bestuurscommissies', gebaseerd op de tekst van het instellingsbesluit ten behoeve van de bestuurscommissies uit 2014.
4. Kennis te nemen van het gewijzigde 'Blauwe Schema'.
5. Kennis te nemen van het voornemen van het AB van Parkstad Limburg om twee nieuwe bestuurscommissies in te stellen; een bestuurscommissie duurzaamheid en een bestuurscommissie sociaal economische structuurversterking en hierover uw zienswijze gedurende de periode 16 maart 2021 via het Dagelijks Bestuur aan het Algemeen Bestuur van Parkstad Limburg kenbaar te maken.
6. Kennis te nemen van de voorgenomen begrotingswijziging in het kader van de takendiscussie en hierover uw zienswijze gedurende de periode t/m 16 maart 2021 bij het Dagelijks Bestuur van Parkstad Limburg kenbaar te maken.

Aldus besloten tijdens de vergadering van de raad van de gemeente Heerlen van

de griffier,

de voorzitter,

drs. T.W. Zwemmer

drs. R. Weaver